

บทที่ 1

ความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สืบเนื่องจากสภาวะการณ์โลกที่ไร้พรมแดน สังคมปัจจุบันจึงกลายเป็นสังคมที่ ถูกเรียกว่าเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีองค์ประกอบซับซ้อนเชื่อมโยงต่อกันอย่าง กว้างขวาง และมีความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่า ประเทศทุกประเทศได้ถูกกำหนดบทบาทให้มีการแข่งขันในตลาดโลก ทั้ง ๆ ที่ศักยภาพ ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน มีการช่วงชิงผลประโยชน์ข้ามชาติที่อาจส่งผลให้ สังคมที่ด้อยกว่าต้องสูญเสียประโยชน์อย่างมหาศาลในระยะเวลาอันสั้น ความได้เปรียบ ในเชิงการแสวงหาความรู้และการประยุกต์ความรู้ที่แสวงได้มาใช้กับทรัพยากรมนุษย์ของ แต่ละประเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ และเข้าใจการแปรเปลี่ยนไปของสังคมปัจจุบันได้อย่างเท่าทันและมีศักยภาพในอันที่จะแก้ ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็น (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 3) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแนวทางเพื่อดำเนินการ ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อที่จะพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความ สามารถในวิชาชีพ เข้าถึงและรู้เท่าทันศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาส่งผล กระทบต่อวิธีการเรียนรู้อยู่ในขณะนี้

สำหรับวงการการศึกษาไทยนั้น ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเพื่อรองรับ สภาวะการณ์นี้ด้วยเช่นเดียวกัน จะเห็นได้จากการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่ได้ กำหนดกรอบทิศทางที่สอดคล้องกับกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ที่มุ่งให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็งและมี คุณภาพ 3 ด้านคือ มีสังคมคุณภาพ มีคนเก่งและคนดี มีวินัย มีคุณธรรม มีการเมือง การปกครองที่โปร่งใสยุติธรรม มีสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคนคิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สืบสานวัฒนธรรมและ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันสามารถดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของสังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน พัฒนาเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2543 : 12)

จากสภาวะการณ์ดังกล่าว ทำให้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชต้องเตรียมการในการจัดการศึกษาให้เป็นไปในแนวเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้วยการพัฒนาหลักสูตรของคณะให้ทันสมัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักศึกษาของคณะให้เป็นผู้ที่มีความรู้มีความสามารถ เข้าถึงและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (2545 - 2549) สำหรับแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรนั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2534 :15) ที่ได้พูดถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง ด้วยแนวคิดที่ว่า หลักสูตรต้องได้รับการปรับปรุง พัฒนาให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและคุณภาพของบัณฑิตก็สามารถพิจารณาได้ที่สมรรถภาพในการทำงานและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ดังนั้นหากมีการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อการจัดหลักสูตรของแต่ละ โปรแกรมแล้ว ก็จะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญเป็นสภาพความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้หลักสูตร แล้วนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของสภาวะการณ์นั้น ๆ ได้ต่อไป

แม้ว่าคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะได้จัดเตรียมและตระหนักถึงเรื่องนี้เสมอมาและได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ในแผนประกันคุณภาพการศึกษาของคณะว่าจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุก 3 - 5 ปี แต่สำหรับช่วงเวลาที่ผ่านมามีคณะได้มอบนโยบาย ให้กับทุกโปรแกรมวิชาในคณะให้ทำการตรวจสอบและประเมินการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการศึกษาเพื่อปรับแผนการเรียนให้เหมาะสมอยู่เสมอ ๆ แต่ก็ยังไม่เคยทำการศึกษาในรูปการวิจัยอย่างจริงจังในเรื่องนี้ ดังนั้นเพื่อการศึกษาและตรวจสอบดูว่าแผนการจัดการศึกษาตามโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละ โปรแกรมวิชาว่าจะมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลที่เป็นความต้องการจริงที่ได้จากบัณฑิตมาเป็นแนวทางและเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาปรับปรุงแผนการเรียน การจัดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมและสร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษา เพื่อให้ศึกษามีคุณสมบัติเป็นไปตาม คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตต่อความเหมาะสมของหลักสูตรของแต่ละโปรแกรมในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ได้รับจากการศึกษาและนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากทุกโปรแกรมวิชาที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2543 จำนวน 4 โปรแกรมวิชา มีบัณฑิตจำนวนทั้งสิ้น 79 คน คือ โปรแกรมวิชาภาษาไทย จำนวน 23 คน โปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 21 คน โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 18 คน และโปรแกรมวัฒนธรรมศึกษา จำนวน 17 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงแผนการจัดการศึกษา กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการเขียนเอกสารประกอบการสอนของอาจารย์ในแต่ละโปรแกรมวิชาของคณะต่อไป
2. นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหรือกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตแต่ละโปรแกรมวิชาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อถือได้และเที่ยงตรง การตอบแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบได้เข้าใจข้อความในแบบสอบถามอย่างแท้จริง และได้ตอบตรงตามความคิดเห็นและความต้องการของตนเองแล้ว

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัด ดังนี้
คณะ หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

โปรแกรมวิชา หมายถึง โปรแกรมวิชาที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 4 โปรแกรมวิชา คือโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โปรแกรมวิชาภาษาไทย โปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และโปรแกรมวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิต หมายถึง นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โปรแกรมวิชาภาษาไทย โปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และโปรแกรมวิชาวัฒนธรรมศึกษา

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์ ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยมีการกำหนดแผนการเรียน 4 ปี

แผนการศึกษา หมายถึง รายการที่กำหนดว่าในภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ นักศึกษาควรเรียนวิชาอะไรบ้าง จำนวนกี่หน่วยกิต

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง การกำหนดลักษณะของผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพที่หลักสูตรประสงค์จะให้เกิดกับตัวผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามแนวทางของวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (2545 - 2549)

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัย ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีตำแหน่งบริหารไม่ต่ำกว่าประธานโปรแกรมวิชา